

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Lelid; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschedé; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smellik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Groningen; D. Stroom, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visée, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes

Postrekening No. 406040. — Telefoon 2424
BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES
Ingevolge papieroverschrijving R.P.P. no. 6385 verschijnt deze uitgave
wekelijks en is de omvang van dit nummer 8 pag., form. 30 x 41 1/2 cm.

Abonnement: f4.— per half jaar bij vooruitbetaling
Voor het buitenland en Ned. Indië f10.— per jaar
Advertenties: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent

INHOUD: Hoofdartikel: Het Apostolaat, 3. — Uit de Schrift: Het evangelie des welbehagens, tegelijk exclusief en inclusief (Mt. 11: 25, 28). — Kerkelijk leven: De pluriformiteit van de kerk i.v.m. de oecumenicitet, 5. — Zending en Evangelisatie: De conferentie van Makassar

4. slot. — Uit de Historie: Vitrina over nut, noodzakelijkheid, gezag van Synoden, 10. — Populair Wetensch. Schetsen: Eenige bijdragen tot opening der Schriften: Rechtvaardigheid Gods uit geloof tot geloof (Rom. 1: 17). — Persverslag 4e en 5e Synodeweek. — Kerkenieuws.

Niemand is iets ZONDER DE KERK. En wat hij is, is hij alleen VOOR DE KERK.

Ds J. C. SIKKEL,
Zuid-Hollandsche Kerkbode van
5 April 1890.

HET APOSTOLAAT (III)

HOOFDARTIKEL

De Heilige Schrift bindt dus het Apostelschap aan bepaalde personen, niet aan de kerk. De apostelen ontvingen, boven en in onderscheiding van de andere discipelen bijzondere gaven des Heiligen Geestes; hun dienst in de kerk is éénmalig, fundamenteel, universeel.

3e. En dat bepaalde discipelen buiten het twaalf-tal ook met den naam apostel worden genoemd, wet-tigt allermint het algemeen gebruik van dien naam voor onzen tijd. Immers ook de apostelen in ruimer zin vormen een scherp begrensden kring. Slechts een beperkt aantal personen ontvangen, buiten de twaal-ven, den apostelnaam, en zulks in onderscheiding van andere functionarissen als profeten, evangelisten, leeraars. En dit is verstaanbaar. Het apostelschap is niet een blijvende dienst. Met de stichting der kerk heeft het Apostolaat zijn taak volbracht. Vóór den Pinksterdag moet de opgevallende plaats worden aangevuld. Als echter straks de eene apostel na den anderen door den dood wordt weggenomen, denkt niemand er aan, andere apostelen in hun plaats te verkiezen. Het onoverdraagbare, algemeene, extra-ordinaire ambt heeft na de stichting der kerk opge-houden te bestaan.

4e. Moet dan, zoo is gevraagd, het woord der Apostelen niet blijven doorklinken, en is niet ieder hun opvolger, die hun boodschap ten gehoor brengt in de taal van den tijd?

Hoe voorzichtig dient men te zijn met dergelijke gladlopende zinnethjes! Zeker moet 't woord der Apostelen blijven doorklinken, maar wie het thans spreekt, heeft 't niet, als de apostelen, rechtstreeks door open-baring ontvangen. En wie 't zeer algemeene woord „opvolger“ bezigt, heeft tot taak, ieder duidelijk te ma-ken, in welken zin hij dat woord bezigt. Heeft het al-leen, gelijk men wil, betrekking op de vervulling van een opdracht? Ook in dat geval is er nog op de aan-wending van den apostel-naam aanmerking te maken; maar is het woord „opvolger“ in dit verband los te maken van roeping, zending, bekwammaking, ambt, positie?

Bovendien, zoo men voor de zendingstaak der kerk in het heden den naam „apostolaat“ kiest, zal daar-door bij de groote massa niet het besef verdonkerd of weggenomen worden van het kenmerkend onder-scheid tusschen openbaring en getuigenis, tusschen Schrift en evangelie-verkondiging, tusschen inspi-ratie en illuminatie (verlichting), tusschen het phere-sthai (gedreven worden) van de profeten, waarvan 2 Petri 1: 21 spreekt, en het agesthai (geleid worden) van Gods kinderen uit Romeinen 8: 14?

5e. En hoe staat het met het oecumenisch signaal, met de apostolisch-oecumenische theologie, met het Apostolaat als ambt niet in de kerk, maar in het Koninkrijk?

Hier gaat ons een nieuw licht op, wat men met „het Apostolaat“ eigenlijk wil. Het moet dienen tot be-reiking van het gestelde oecumenische ideaal. Immers, wie „Apostolaat“ zegt, zegt: wereldtaak. Het gaat om de verovering der wereld. En daarin ontmoeten elkaar de verschillende kerken. Zij „zetten de bewe-

ging voort van de uitgestoken handen van God naar de wereld“, zij „gaan met de boodschap der ver-zoening in zending en apostolaat de heele wereld over.“

„Aan de zending komt de eer toe, dat zij al het oecumenisch werk machtig heeft gestuwd en ge-dragen, de meeste vragen, die de Kerk zich in de wereld ziet gesteld, heeft opgelost en de Kerken heeft rijp gemaakt voor een wereldwijd christendom.“²⁴⁾ Zoekt zoo het „Apostolaat“ de oecumene, omge-keerd richtte de oecumenische beweging hoe langer hoe meer haar aandacht op den practischen arbeid der kerk, waaronder de zending.

„Edinburgh 1937 betekende het einde van de z.g.n. directe methode in het theologisch gesprek der kerken. Toen men daar n.l. nog weer eens de centrale geschilpunten had gezien, dreigde het gevaar, dat dit gesprek vroegtijdig zou verstarren. Men zag wel in, dat men zó niet door kon gaan met elke volgende keer de verschillende positie's der kerken zo naast elkaar te stellen. Daarmee zou het gesprek tot een frontgebied met een stellingenoorlog verworden, in plaats van dat men bereid zou zijn naar elkander te luisteren en elkanders positie's te overwegen..... Men heeft een nieuwe wijze van samenspreken der kerken gevonden, die ook ons de enige lijkt te zijn. Men gaat samen op weg in het leven der kerken van elke dag. Men staat samen in de wereld voor een zelfde verantwoordelijkheid en men gaat daarover samen-spreken..... Het oog is op de wereld gericht en daar-bij op de vraag, wat Christus wil dat Zijn Kerk be-lijden en als dienst verrichten zal“²⁵⁾

Zoo wordt het accent hoe langer hoe meer verlegd van de belijdenis naar het „kerkewerk“. De eerste vraag is niet meer: wat gelooft ge? maar: wat doet ge? De belijdenis komt op de tweede plaats, en is tegenover „het Apostolaat“ van minder belang. Elke kerk heeft een eigen oecumenisch signaal. Maar als die signalen van alle kanten tege-lijk opklinken en verschillen in toonaard, ontstaat een kakophonie. Waar dit op den duur onverdrage-lijk is, zal het eind onvermijdelijk zijn: men zal komen tot één „apostolisch-oecumenische theologie“. Naar de Schriften? Stellig niet. Men heeft immers bevon-den, dat als men gaat spreken uit de belijdenis, dit leidt tot een stellingenoorlog? Hier moet aan die belijdenis, die echo is van het Woord Gods, het zwij-gen worden opgelegd. Het resultaat zal zijn: een „theologie“ waarin alle dogmata samenvloeien en alle verschillen zijn gladgestreken. En wat blijft er zoo over van de kerk, de kerk, die pilaar is en vastig-hed der waarheid?

Men heeft om de gegrondheid van de oecumenische beweging in 't licht te stellen, Calvijn geciteerd, die schreef bereid te zijn tien oceanen over te steken als het ging om de eenheid der kerk. Maar men vergeet niet, dat de zin, die op deze betuiging, aanstonds volgt,

²⁴⁾ Dr H. v. d. Linde, De Wereldraad van Kerken, Callenbach N.V., Nijkerk 1948, blz. 39.
²⁵⁾ Idem, blz. 44 en 45.

luit: „Daarom acht ik het niet geoorloofd, eenige arbeid of moeite uit den weg te gaan, waar het om een ernstige en eerlijke, naar de Heilige Schrift opgestelde eenheidsformule van alle geleerden gaat, waarin de anders ver uit elkander gelegen kerken zich zouden kunnen vinden.“²⁶⁾

Een ernstige, eerlijke, naar de Heilige Schrift opgestelde eenheidsformule.

Heeft dit iets te maken met een oecumenische be-weging, als waarvan vooraanstaande leden van de Ned. Herv. Kerk, als waarvan tal van opstellers van dit ontwerp-kerkordes voorstanders zijn, een be-weging die haar permanente organisatie vindt in den Wereldraad van Kerken? Een Wereldraad die socia-listen en zelfs crypto-communisten onder zijn gang-makers telt, en pas in Amsterdam zich in feite uit-sprak vóór het socialisme, en als Rome maar bereid was, aan zou sturen op 'n politieke wereldmacht, waar-in Roomschen en socialisten als geallieerden zouden optrekken?

Calvijn! Alsof hij ooit gewild heeft eenheid ten koste van de waarheid! In 1549 wordt de Consensus Tigurinus opgesteld, die „Zwinglianen“ en „Calvi-nisten“ vereenigt, maar reeds in 1540 begint Calvijn de „Zwinglianen“ in geschrift te zoeken. Straks cor-respondentie met Bullinger, Zwingli's opvolger, die twee jaar duurt. En tenslotte, als Calvijn naar Zurich gekomen is, in twee uur tijd wel overeenstemming, maar het duurt nog uren, eer men voor bepaalde zegs-wijzen de juiste uitdrukking gevonden heeft voor het gehoorzaam naspreken van het Woord.

Met Bucer streefde Calvijn naar vereeniging met de Lutherschen. Bucer zag daarbij vooral heil in 'knap verholde formules. Calvijn moet van deze poli-tiek van „dubbelzinnige uitdrukkingen“ niets hebben. Hij noemt het listigheid, die valscheit vroom genoemd wordt. Zeker is hij overtuigd van Bucer's en ook van Melancthon's goede bedoelingen. Maar hij schrijft als het gaat over een religieusprek met de Roomschen (1541): Philippus (Melanch-ton en Bucer stelden over de verandering (van brood en wijn in het Avondmaal) dubbelzin-

²⁶⁾ Hoe totaal anders is het gedachtenklimaat, waar-uit Dr van Ruler c.s. spreken, dan dat van Calvijn. Deze gewaagt in zijn aan bisschop Cranmer gerichten brief, waaruit Dr van Ruler citeert, (Corpus Reformatorum, XLII, Thesaurus epist. Calv. V, p. 312—314) van hen, „door wier werken (God) de gezonde kerkleer van alle verderf reinigen en ongerept aan de nakomelingschap overdragen wil“. Voorts: „ware toch maar te bereiken, dat in een of andere plaats geleerde en ernstige mannen uit de voortreffelijkste kerken samenkwamen, om na de afzonderlijke geloofsartikelen stipt en nauwkeurig over-wogen te hebben, de ontwikkelbare leer der Schrift inzake het aan allen gemeenschappelijk gevoelen aan het nage-slacht over te dragen“.

Deze brief van Calvijn is een antwoord op dien van Cranmer, welke aldus aanving: „Gelijk niets de kerken meer uiteenslaat dan de ketterijen en twisten over de leer des geloofs, zoo is er niets, dat de kerken meer doel-treffend vergadert en krachtiger de schaapskooi van Christus bevalligt, dan de ongeschonden leer van het evangelie en de dogmatische overeenstemming“. (Corpus Ref. XLII, Thes. epist. Calv. V, p. 306).